

Jak podpořit vyšší zastoupení žen ve vědě? Pomůže i větší důraz na bezpečí a respekt ve vědecké a akademické sféře

9. února 2023, Praha | U příležitosti Mezinárodního dne žen a dívek ve vědě připravilo Národní kontaktní centrum – gender a věda Sociologického ústavu Akademie věd ČR informační kampaň zaměřenou na téma bezpečí a respektu v akademickém a vědeckém prostředí. Zastoupení žen ve vědě je v ČR stále velmi nízké, 28 % představuje jedno z nejnižších čísel v rámci zemí EU. Kromě stereotypů, platových rozdílů nebo problémů se sladěním práce a péče, hraje svou roli i celková kultura ve vědě a výzkumu. Jak ukázal evropský výzkum UniSAFE, na kterém se NKC podílí, 66 % žen studujících a pracujících v akademické sféře má nějakou zkušenost s genderově podmíněným násilím a obtěžováním. Setkání s takovým chováním přispívá k tomu, ženy vědecké prostředí opouštějí nebo do něj ani nenastoupí.

„Z případů, které se v nedávné době objevily i v českém akademickém prostředí, je jasné, že se jedná o významný systémový problém a ne jen excesy několika jednotlivců. Kultura vědeckých institucí musí projít změnou a instituce by se měly naučit tento problém řešit. Jejich prestiž by měla stát nejen na skvělých vědeckých výstupech, ale i na bezpečném a respektujícím prostředí, které umožní ženám i dalším lidem naplno rozvíjet svůj talent,“ uvedla ke kampani vedoucí NKC-gender a věda Marcela Linková.

Cílem kampaně NKC-gender a věda je nejen poukázat na to, o jak zásadní problém se jedná, jaké má formy a dopady na přeživší i osoby, které jsou svědky násilí a obtěžování. Vědecko-výzkumným institucím nabídne také příklady dobré praxe ze zahraničí. Součástí je i připomenutí výzvy [Call for action](#), která je výstupem mezinárodní konference k genderově podmíněnému násilí pořádané NKC v listopadu 2022 v rámci českého předsednictví v Radě EU.

Z výzkumu [UniSAFE](#), kterého se zúčastnilo přes 42 tisíc osob studujících a pracujících na univerzitách z 15 zemí Evropy vyplynulo, že mezi dopady násilí a obtěžování patří mimo jiné sociální vyloučení, pocit ohrožení, pocit nepohody a má negativní vliv na práci i studium těch, kdo se s ním setkali. 70 % lidí, kteří čelili násilí nebo obtěžování, se potýká se sociálním vyloučením. Negativní dopady na práci měl tento problém u 87 % osob a na studium u 90 % osob, které jej zažily. Následky násilí a obtěžování na ženy dopadají více než na muže. Častěji se cítí vyloučené, necítí se dobře nebo bezpečně. Nemohou se tak naplno věnovat vědecké činnosti nebo studiu a rozvíjet svůj talent.

V loňském roce zpracovalo NKC [analýzu výročních zpráv](#) českých veřejných vysokých škol. Většina z nich se tématu genderově podmíněného násilí v nějaké podobě věnuje. Oproti předchozím letům vzrostl například počet vnitřních směrnic, přibýlo i několik škol, které zavedly etickou komisi a začínají zřizovat pozice ombudsovy. Z výročních zpráv ale nejde říci, jak jsou postupy vysokých škol kvalitní, efektivní a jak je školy využívají. Zda se například nejedná jen o formální nebo

symbolické kroky. Ukazuje se také, že školy ne vždy informují o všech aktivitách, které při řešení násilí a obtěžování podnikají.

V loni také NKC vydalo [příručku k právním aspektům](#) této problematiky, kterou pro něj zpracovala právnička Šárka Homfray. Příručka slouží jako podpůrný materiál pro ombudsovy i další, kdo se tématu násilí a obtěžování na univerzitách věnují.

Kontakt

Jana Novák Gabrielová, manažerka komunikace NKC – gender a věda,

tel.: 775 976 390, e-mail: jana.gabrielova@soc.cas.cz

Kampaň probíhá v rámci projektu sdílených činností CZERA financovaného MŠMT (identifikační kód MS2103).

